

Bilaga 3 Remissvar Rev E – Övriga synpunkter

Övriga synpunkter

Vinstdelning – Om en ersättning skall utgå bör den grundas på installerad effekt och uppräknas med index. Utredningens förslag är krångligt och förutsätter att en statlig myndighet kontrollerar de uppgifter som vindkraftsbolaget lämnar. Om den kontrollen skall finansieras av skattekollektivet eller av vindindustrin är oklart. För det fall kontrollen visar att vindkraftsbolaget lämnat oriktiga uppgifter saknas sanktion. Det förslag som utredningen lämnar öppnar för olika tolkningsmöjligheter och i praktiken rent fusk.

Finansieringsvillkor – Utredningens förslag att kommunen får förena sitt beslut om att tillstyrka tillstånd för en vindkraftspark med ett finansieringsvillkor som innebär att tillståndshavaren varje år ska finansiera lokalsamhällets utveckling med en viss andel av parkens intäkter, fyller inte någon funktion i det fall berörda sakägare erhåller ersättning för den förmögenhetsskada som vindkraftsetableringen orsakar.

Retroaktivitet – Bestämmelsen i miljöbalken 24 kap 1 § om tillståndsbeslutets rättskraft ”gäller tillståndet mot alla, vad avser frågor som har prövats i domen eller beslutet”. Det innebär i praktiken att tillståndsbeslutet som sådant inte kan ändras i efterhand.

Bestämmelsen hindrar emellertid inte tillämpning av miljöbalken 32 kap. För det fall bestämmelserna i 32 kap 1,3, samt 11§§ ändras på det sätt som anges ovan finns inget som hindrar att dessa bestämmelser tillämpas även på fastigheter som skadats av redan utförda vindkraftsanläggningar.

Förteckning över verksamhetsutövare – I utredningen påstås att det i allmänhet inte är några svårigheter att få klarlagt vem som är ägare och ansvarig för en vindkraftsanläggning. Det är såvitt vi känner till inte korrekt. En vindkraftsanläggning kan fritt överlåtas. Någon registrering av ny ägare sker inte och någon prövning av ny ägares lämplighet sker inte. Det här kan föranleda stora problem i de fall tillsynen brister eller akuta olägenheter uppstår. Det bör därför tillskapas ett offentligt register där varje vindkraftsanläggning anges med uppgift om de villkor som gäller för tillståndet och vem som äger, alternativt ansvarar för att villkoren efterlevs, vilken myndighet som svarar för tillsynen.

Fastighetsvärdering – Utredningen anför som ett motiv för ”vinstdelning” att en ordning som bygger på ersättning för skada kommer att föranleda krånglig fastighetsvärdering med missnöjda sakägare som följd. Det här är en farhåga som inte behöver besannas.

Fastighetsvärdering är idag en erkänd vetenskap som i olika sammanhang prövats och som utövas av auktoriserade värderingsmän. All fastighetsvärdering innehåller komplexa moment men det torde inte vara svårare att värdera värdeminskningen på en fastighet i ett vindkraftsområde än att värdera fastigheter i samband med förlängning av nyttjanderätter, tex vid omreglering av tomträttsavgäld, vid förlängning av arrende- och hyresupplåtelser, vid överlåtelse av fast egendom etc. För det fall det föreligger tveksamhet på denna punkt kan sakkunniga med säkerhet lämna förslag på lämplig modell. Erfarenhetsmässigt är det så att när en myndighet eller en domstol fastställer ett belopp, t ex en avgäldshöjning grundad på ett markvärde, där bägge parter haft möjlighet att redogöra för sina ståndpunkter, kommer bägge parter att acceptera det beslutet. Det grundläggande är att beslutet tillkommit efter en opartisk och rättvis rättegång.

En ordning som innebär att exploatören förpliktas att lösa in fastigheter i vindkraftens omedelbara närhet, där avsikten är att dessa ska säljas vidare på den öppna marknaden, kommer dessutom att tämligen snart att på ren marknadsbasis, med relevanta försäljningar att visa hur värdet på näraliggande fastigheter påverkas av etableringen.

Tillsyn – En starkt bidragande orsak till att kommuner inte tillstyrker en vindkraftsetablering torde hänga samman med de lokala problem som en driftsatt gruppstation kan orsaka. Vilka dessa problem är och hur de ska hanteras är för kommunen oklart och utan tydliga riktlinjer. Vad som behövs är

dels en handbok som beskriver problembilden och hur problemen skall hanteras,

dels en taxa som gör det möjligt för kommunen att utöva en effektiv tillsyn.

Nuvarande ordning med t ex beräkning/mätning av buller illustrerar problemet. I praktiken finns tre olika modeller för beräkning av buller med olika gränsvärden för buller utomhus och buller inomhus. Hur bullermätning i fält ska gå till är oklart, samma sak gäller för bullermätning i bostad inomhus. Ljudberäkning, krävs enligt rättspraxis, endast under, för

prospektörerna, idealiska förhållanden, nämligen torr luft och hög markabsorption i terrängen, sommartid. Hur det bullrar vintertid vid frusen barmark vet man inget om. Enligt de villkor som vanligtvis gäller för miljötillståndet skall fältmätning inte genomföras förrän tidigast ett par år från det att samtliga vindkraftverk i anläggningen driftsatts, vilket kan medföra att fältmätning i praktiken är utesluten som underlag för tillsynsbeslut. Det är en underdrift att påstå att vindindustrin missbrukat detta förhållande. Ett beklämmande exempel ger det mål som avsåg gruppstationen vid Brahehus. Från det att klagomål framfördes från närboende tog det närmare tio år innan mark-och miljödomstolen avskrev ärendet från vidare handläggning med motiveringen att tillsynsansvaret övergått från länsstyrelsen till kommunen. Några åtgärder för att komma tillrätta med bullerproblemet hade då inte vidtagits. (Växjö tingsrätt dom 2020-12-13 mål nr M 143-19).